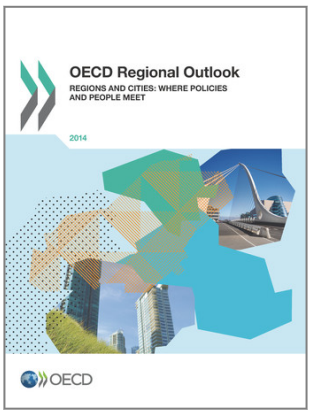
OECD *Multilingual Summaries*
OECD Regional Outlook 2014
Regions and Cities: Where Policies and People Meet

Summary in Czech



Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/9789264201415-en

Regionální výhled OECD 2014
Regiony a města: kde se politická opatření skutečně dotýkají lidí

Přehled v českém jazyce

Klíčová zjištění

- Rozdíly v příjmech jednotlivých regionů se v posledních desetiletích ve většině zemí OECD prohlubují. Krize tento trend nijak významně neovlivnila. Jestliže se rozdíly v některých ohledech zmenšily, pak zpravidla nikoli díky růstu v chudších regionech, ale spíše kvůli zhoršení výsledků v regionech bohatších. Krize také zvýraznila rozdíly v míře nezaměstnanosti mezi jednotlivými regiony.
- Posun od fiskálních pobídek směrem ke konsolidaci od doby krize přinesl radikální omezení veřejných investic. Ty v zemích OECD v letech 2009–2012 reálně klesly o 13 %. Protože 72 % veřejných investic spravují orgány nižší úrovně vlády (SNG), toto omezení dolehlo především na regiony a kraje. Snížení investic pomáhá chránit stávající služby a transfery, na druhé straně však ohrožuje růst a zajišťování služeb v budoucnu.
- Rozpočtové tlaky jsou také jedním z faktorů, které přispěly ke zvýšení počtu reforem na nižší úrovni správy. Tyto reformy jsou motivovány zčásti snahou dosáhnout úspor z rozsahu a jiného snížení nákladů a zčásti snahou delegovat další povinnosti a odpovědnost.
- V souvislosti s krizí se ukázalo, jak omezenou výpovědní hodnotu má čistě ekonomické hodnocení společenského pokroku a jak důležitá jsou širší měřítka životní úrovně. Životní úroveň je ale nutné analyzovat a měnit na regionální úrovni. Podle nepeněžních ukazatelů životní úrovně jsou mezi regiony jedné země často větší rozdíly než mezi různými zeměmi. Tyto rozdíly jsou navíc mimořádně silně zakořeněny, a proto nepodléhají snadno změnám. Země, kde existují větší rozdíly, pokud jde o přístup ke vzdělání, zaměstnání a ke klíčovým službám, vykazují také celkově horší životní úroveň.
- Pozornost při hledání zdrojů růstu se stále více upírá na města, která mají v tomto směru z pohledu většiny ekonomik OECD největší potenciál. Města jsou obecně produktivnější, přičemž náskok v produktivitě se zvyšuje s velikostí města. Velká města obvykle zvyšují úroveň růstu v regionech, které je obklopují, a to až do vzdálenosti 200–300 kilometrů. Menší města pak mohou čerpat z úzkého propojení s jinými městy – propojení s dalšími městy určitým způsobem kompenzuje jejich menší velikost.
- Urbanizace však vyšší růst a produktivitu nepřináší automaticky: ekonomickou výkonnost měst a kvalitu života občanů přímo a výrazně ovlivňuje způsob řízení měst. Kroky domácností a firem i spolupráce mezi jednotlivými sférami veřejné správy mají ve městech typicky větší pozitivní či negativní efekt než v řídčeji osídlených oblastech. Z toho vyplývá, že je nezbytná dobrá koordinace politických opatření v jednotlivých sektorech a jurisdikcích a na jednotlivých úrovních vlády.
- Tato koordinace dnes často není dostatečná: Politická opatření na celostátní úrovni a na nižších úrovních vlády v jednotlivých sektorech často prezentují protichůdné pobídky a často nejsou na všech úrovních vlády dobře sladěna. Tento problém ještě násobí horizontální roztříštěnost na úrovni obcí, zejména ve velkých, ale politicky roztříštěných metropolitních oblastech. Průzkum OECD zaměřený na řízení metropolitních oblastí jasně ukázal, jak neekonomická je roztříštěná

správa a jaké výhody může přinést lepší koordinace politických opatření na této úrovni, tedy na úrovni měst definovaných nikoli na základě zastaralých administrativních hranic, ale na základě charakteru osídlení a ekonomické aktivity.

Hlavní důsledky pro politiku

- Prohlubující se rozdíly, pomalý růst a omezené možnosti, pokud jde o fiskální a monetární politická opatření, svědčí o tom, že je třeba najít účinný způsob politického zřízení, který bude zohledňovat místní specifika. Zaprvé nelze ignorovat to, že překážky bránící růstu se v jednotlivých regionech, dokonce i v rámci jedné země, podstatně různí. Zadruhé je nutné věnovat více pozornosti úvahám o tom, co by mohl nabídnout jednotný přístup – jaké kompromisy mezi různými cíli by bylo možné nalézt a jak by se tyto cíle mohly vzájemně doplňovat. Tyto kompromisy a souvislosti často vycházejí ze specifických podmínek na konkrétních místech a často je dokážou nejlépe identifikovat – a využít – právě ti, kdo působí na regionální a místní úrovni.
- Na geografické působnosti politických opatření skutečně záleží: Chtějí-li rozhodující činitelé identifikovat a prosazovat spojení mezi ekonomickými, environmentálními a sociálními cíli, musí odhlédnout od administrativních hranic a zaměřit se na reálné prostorové ohraničení problémů, které chtějí řešit. Například problémy ve veřejné hromadné dopravě je lepší řešit ne samostatnými opatřeními jednotlivých obcí, ale v rámci celé metropolitní oblasti. Vhodný rozsah konkrétních politických opatření závisí na povaze konkrétního problému: spádové oblasti škol se liší od spádových oblastí nemocnic a úřady regulující dopravu mohou pracovat s jinými jednotkami než úřady, jež dohlížejí na zdravotní péči. Počet úrovní vlády ovšem nelze zvyšovat donekonečna. Proto jsou zapotřebí data, nástroje a instituce, které dokážou zprostředkovat vertikální a horizontální koordinaci opatření v různých měřítkách.
- Přizpůsobení politických opatření místním specifikům je zvlášť důležité v souvislosti s dělením na venkovské a městské oblasti.. Vzhledem k tomu, že 78 % obyvatel venkova v zemích OECD žije v blízkosti měst, není příliš logické dívat se na venkov a města jako na dva odlišné světy. Mají-li politická opatření ve venkovských a městských oblastech skutečně odpovídat realitě míst, kde se uplatňují, je nezbytné, aby byla lépe propojena. Partnerská spolupráce mezi venkovskými a městskými oblastmi může být základem pro lépe integrovaný regionální rozvoj a může pomoci plně využít potenciál, jejž nabízí propojení městského a venkovského pracovního trhu, péče o životní prostředí apod.
- Omezení veřejných investic znamená, že místní a regionální správa musí pracovat více – a lépe – a má k dispozici méně zdrojů. Proto Rada OECD v březnu 2014 přijala doporučení k efektivnímu investování veřejných prostředků na všech úrovních vlády. Zásady zakotvené v tomto doporučení vládnoucím činitelům pomohou zhodnotit silné a slabé stránky jejich přístupu k veřejným investicím a určit priority za účelem zlepšení.
- Důležitá role při hledání efektivnějších řešení správy v metropolitních oblastech může připadnout celostátní a regionální/oblastní vládě. Kolektivnímu postupu často brání značné překážky, a ačkoli spolupráce slibuje zisk všem celkům ve velké městské oblasti nebo v regionu, žádný z těchto celků nemusí mít možnosti a pobídky, aby na sebe mohl vzít náklady spojené se shromážděním potřebných informací, mobilizací ostatních stran atd.
- Lepší správa v metropolitních oblastech si zase žádá jednotnější politická opatření pro města na celostátní úrovni. Celostátní politická opatření týkající se výslovně měst, jestliže se vůbec uplatňují, bývají tradičně zaměřena úzce a soustředí se spíše na řešení problémů než na možnosti, které se nabízejí. Na řadu jiných proudů veřejné správy, které mohou silně působit na rozvoj městských oblastí, se zase nehledí z pohledu potřeb měst. Vlády, které chtějí zlepšit situaci ve městech, svá politická opatření musí pojímat šířeji a musí hledat strategie, jež nebudou omezeny pouze na konkrétní sektory a jež problémy měst umožní řešit skutečně koncepčně.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights



Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2013), *OECD Regional Outlook 2014: Regions and Cities: Where Policies and People Meet*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264201415-en